Dr hab. inż. Natalia Iwaszczuk, prof. AGH
Wydział Zarządzania Akademia
Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica
w Krakowie

Kraków, 16.11.2022

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr Izabeli Kunickiej
pt. ***Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne a rozwój przedsiębiorstw w ramach sieci franczyzowych w usługach gastronomicznych***
przygotowanej pod kierunkiem naukowym promotora
dr hab. Małgorzaty Okręglickiej, prof. PCz

Podstawa formalna sporządzenia recenzji jest pismo Pani dr hab. Agaty Mesjasz-Lech, prof PCz z dnia 27.09.2022 r., sporządzone na mocy decyzji Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Częstochowskiej, informujące o wyznaczeniu mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej. W aspekcie prawnym podstawy formalne zostały określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574), w którym zapisano:

1. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.
2. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne.

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska autorstwa Pani mgr Izabeli Kunickiej pt. „Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne a rozwój przedsiębiorstw w ramach sieci franczyzowych w usługach gastronomicznych", napisana pod kierunkiem naukowym Pani dr hab. Małgorzaty Okręglickiej, prof. Politechniki Częstochowskiej.

Pani mgr Izabela Kunicka tytuł magistra uzyskała w 2017 roku, po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku Zarządzanie, w specjalności Zarządzanie Działalnością Marketingową, na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora na innej uczelni. Obecnie prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą.

1. Ocena tematu i układu rozprawy doktorskiej

Co do zasady, wybór tematu pracy należy uznać za trafny. Był on podyktowany zidentyfikowaną luką badawczą. Autorka słusznie zauważyła, że mimo popularności tematu przedsiębiorczości, w piśmiennictwie trudno jest znaleźć badania związane z przedsiębiorczymi zachowaniami organizacyjnymi w firmach-biorcach systemów franchisingowych, zwłaszcza z branży gastronomicznej. Wynikać to może z uwarunkowań umów franczyzowych, które ograniczają zgłaszanie i wdrażanie przedsiębiorczych inicjatyw ze strony właścicieli

i pracowników takich firm. Wobec powyższego, Autorka postanowiła udowodnić, że są to ważne kwestie, które przyczynić się mogą do rozwoju nie tylko pojedynczej firmy, lecz również całej sieci franchisingowej. Sformułowała też pytanie badawcze, celem wyjaśnienia, jak przedsiębiorcze zachowania organizacyjne wpływają na rozwój firm w ramach sieci franchisingowych.

Tytuł rozprawy trafnie nawiązuje do podjętego w pracy problemu badawczego i jest spójny z jej zawartością treściową. Recenzowana rozprawa liczy 256 stron., składa się z pięciu rozdziałów merytorycznych, poprzedzonych wstępem oraz zamkniętych zakończeniem, w którym sformułowano wnioski z wykonanych analiz (str. 213-220). Końcowa część rozprawy zawiera bibliografię oraz elementy techniczne w postaci spisu rysunków i tabel, a także dwóch załączników. Praca zawiera 25 rysunków i 39 tabel, które ilustrują dane oraz schematy obrazujące zależności czy wyjaśniające zjawiska. Załącznik 1 to kwestionariusz ankiety anonimowej, a załącznik 2 - scenariusz do indywidualnego wywiadu pogłębionego z biorcami gastronomicznych systemów franchisingowych.

Pierwszy i drugi to rozdziały teoretyczne (84 str.), w których Autorka zaprezentowała wyniki studium literaturowego w zakresie przedsiębiorczości w zachowaniach organizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów w sieciach franczyzowych. W rozdziale trzecim (42 str.) - metodologicznym - przedstawiła i omówiła metodykę prowadzonych w pracy badań ilościowych i jakościowych. Rozdziały czwarty i piąty (75 str.) mają charakter empiryczny - zaprezentowano w nich uzyskane wyniki oraz dokonano ich pogłębionej analizy. Na szczególne podkreślenie i pochwałę zasługuje duża staranność metodyczna Autorki pod względem analizy oraz interpretacji uzyskanych wyników.

Struktura pracy ma zatem układ tradycyjny, przyjęty dla tego typu opracowań.

Rozprawę doktorską rozpoczyna **Wstęp** (s. 5-14), który zawiera wszystkie istotne elementy, co jest bardzo ważne z punktu widzenia osadzenia pomysłu badawczego w wybranej dyscyplinie naukowej i sformułowania problemu badawczego. W tej części znalazły się: uzasadnienie wyboru tematu pracy (w tym luka poznawcza), założenia metodyczne (pytanie badawcze, cele i hipotezy), krótki opis zastosowanych metod badawczych oraz poszczególnych rozdziałów rozprawy.

Rozdział 1 *„Przedsiębiorczość w zachowaniach organizacyjnych ”* (s. 15-53) stanowi przegląd dotychczasowego piśmiennictwa na temat istoty pojęcia przedsiębiorczości i osadzenia go w naukach o zarządzaniu i jakości. Dokonano tu krytycznej analizy literatury pod względem definicji pojęcia „przedsiębiorczość” oraz określenia zachowań organizacyjnych i stymulant wzrostu organizacji, niezbędnych do wytworzenia się przedsiębiorczości wewnętrznej. W celu uporządkowania definicji pojęcia przedsiębiorczości Doktorantka najpierw opisała je w nawiązaniu do trzech podstawowych nurtów związanych z poglądami F. Knighta, J. Schumpetera i I.M. Kirznera. Następnie - przedstawiła je w ujęciu procesowym i atrybutowym. Opisała elementy postaw przedsiębiorczych i wskazała na możliwość prowadzenia analizy zachowań organizacyjnych na różnych poziomach - indywidualnym, grupowym, organizacyjnym i międzyorganizacyjnym. Najwięcej uwagi skupiła na przedsiębiorczości organizacyjnej i zachowaniach organizacyjnych, które stanowią przedmiot badań w recenzowanej rozprawie doktorskiej. Przytoczyła wybrane definicje dotyczące zachowań organi-

zacyjnych i dociekliwie doszukiwała się ich istoty, umieszczając w gruncie nauk o zarządzaniu i jakości.

Kolejnym wątkiem było badanie indywidualnego, grupowego i systemowych modeli zachowań organizacyjnych. Poza tym Doktorantka określiła stymulanty (jako cechy biograficzne i osobowościowe przedsiębiorców), które przyczyniają się do wzrostu organizacji.

W rozdziale 2 *„Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne podmiotów w sieciach franczyzowych”* (s. 54-98), posiłkując się literaturą naukową, Autorka określiła obszary i wymiary przedsiębiorczych zachowań organizacyjnych. W tym celu skupiła uwagę na pojęciach przedsiębiorczości organizacyjnej i korporacyjnej oraz intraprzedsiębiorczości, podkreślając ich rolę w rozwoju gospodarczym i tworzeniu dobrobytu. Poddała też analizie pojęcie orientacji przedsiębiorczej oraz jej wymiary (innowacyjność, proaktywność, podejmowanie ryzyka, konkurencyjna agresywność, autonomia).

Następnie rozwinęła wątek wpływu zachowań przedsiębiorczych na sukcesy organizacji i efektywność jej działania. Zaprezentowała wskaźniki wykorzystywane do wykazywania związku między wynikami organizacji a jej efektywnością, wskazując że „efektywność organizacji stanowi klucz do sukcesu w dłuższym okresie czasu”, a tym samym przyczynia się do jej rozwoju. Następnie poddała analizie pojęcie rozwoju, zaliczając go do kategorii jakościowych i podkreślając jego wielowymiarowość. Porównując pojęcie rozwoju z pojęciem wzrostu, stwierdziła, że „ciągły wzrost przedsiębiorstwa stanowi warunek konieczny jego rozwoju” i „staje się nadrzędną cechą rozwoju przedsiębiorstwa”.

Kolejnym wątkiem było badanie koncepcji franchisingu i cech charakterystycznych podmiotów wchodzących w skład sieci franczyzowych, ze szczególnym uwzględnieniem branży gastronomicznej. Autorka przytoczyła również dane statystyczne dotyczące liczby jednostek gastronomicznych w Polsce, z wyszczególnieniem województwa śląskiego, badając dalej wydatki Polaków na usługi gastronomiczne i wpływ na nie pandemii. W dalszej części skupiła uwagę na zachowaniach przedsiębiorczych biorców gastronomicznych systemów franchisingowych, podkreślając, że „duży wpływ na pobudzenie zachowań przedsiębiorczych wśród pracowników ma płaca bezpośrednio uzależniona od efektów wykonanej pracy”, jasny system awansu oraz partycypacja pracownicza. Jednocześnie Autorka wskazała na ograniczoną możliwość stosowania typowych zachowań przedsiębiorczych, wynikającą z zawartej umowy franchisingu.

W tym miejscu należy podkreślić wartościowe i gruntowne osadzenie prowadzonych przez Autorkę rozważań w dotychczasowych koncepcjach teoretycznych.

Jak na to wskazuje tytuł **rozdziału 3 *„Metodyka badań własnych”*** (s. 99-137), jest on poświęcony metodom, które zostały wykorzystane w rozprawie doktorskiej.

W podrozdziale 3.1 określono lukę poznawczą, która przejawia się tym, iż „w dotychczasowej literaturze przedmiotu niezwykle rzadko pojawiają się badania dotyczące zachowań przedsiębiorczych w przedsiębiorstwach w ramach sieci franchisingowych, analizowanych z perspektywy rozwoju organizacji franchisingobiorców”. Podkreślono, że „przedsiębiorcy działający w obrębie określonej sieci franchisingowej wykazują ograniczone zachowania przedsiębiorcze, wynikające poniekąd ze struktury umowy franczyzowej”. Dlatego Autorka

postanowiła „wykazać, iż zachowania przedsiębiorcze mogą przyczynić się do rozwoju nie tylko pojedynczego systemu (przedsiębiorstwa), ale i całej sieci".

Przedmiotem badań były sieci franchisingowe w branży gastronomicznej. W podrozdziale sformułowano **główny cel badawczy** i siedem celów szczegółowych. Aby je zrealizować, Autorka zastosowała dwie metody badawcze: 1) zogniskowany wywiad (wywiadu udzieliło trzech franchisobiorców z firm gastronomicznych); 2) anonimowe ankietowanie (wśród pracowników gastronomicznych systemów franchisingowych).

Bardzo ważnym, moim zdaniem, wynikiem analizy literatury jest podana na s. 104 własna definicja pojęcia zachowań przedsiębiorczych. Według Autorki, „Zachowania przedsiębiorcze to aktywne i niezależne poszukiwanie nadarzających się szans (okazji), obarczonych ryzykiem, niezbędnych do efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów, w celu osiągnięcia przewagi konkurencyjnej i rozwoju całej organizacji".

Analiza piśmiennictwa pozwoliła też Autorce na sformułowanie **głównej hipotezy badawczej** oraz pięciu hipotez szczegółowych, badając oddzielnie zachowania autonomiczne, proaktywne, innowacyjne, agresywne względem konkurencji oraz zachowania w zakresie podejmowania ryzyka. Sformułowane hipotezy znalazły swoje odzwierciedlenie w kwestionariuszu wywiadu. Warte podkreślenia jest podanie w tabeli 13 (s. 105-106) powiązań pomiędzy postawionymi celami a poddanymi weryfikacji hipotezami badawczymi.

W podrozdziale 3.2 dokonano analizy pojęcia „rozwój przedsiębiorstwa", która umożliwiła określenie pięciu determinant tego rozwoju (s. 108-110), które są najbardziej priorytetowe (zdaniem Autorki) dla biorców systemów franchisingowych i na których została skupiona uwaga w recenzowanej dysertacji.

Podrozdział 3.3 zawiera wybraną metodę badań jakościowych. Opisano w nim zasady stosowania metody studium przypadku ***(case study)*** w naukach społecznych, podkreślając jej rolę w przeprowadzaniu badań ilościowych oraz zorientowanie na decydentów wdrażających wyniki badań do praktyki gospodarczej. Celem zastosowania metody ***case study*** było ukazanie specyfiki pracy w ramach gastronomicznych systemów franchisingowych i związanych z nimi zachowań przedsiębiorczych. Jako respondentów wybrano trzech franchisobiorców - dwóch z systemu Subway oraz jednego z systemu Sfinks. Scenariusz wywiadu pogłębionego (załącznik 2) składał się z 35 pytań, w podziale na trzy obszary: 1) zakres działalności, 2) działalność przedsiębiorcza pracowników, 3) działalność w zakresie aktywizacji przedsiębiorczości pracowników.

Podrozdział 3.4 z kolei poświęcono wybranej metodzie badań ilościowych - ankietowaniu anonimowemu. Zawiera on opis projektu badań, próby badawczej, modelu badawczego i pomiaru zmiennych. Struktura pytań w ankiecie dotyczy zachowań na poziomie organizacyjnym - Autorka podkreśla, że takie zachowania najlepiej odzwierciedlają podejmowane w organizacji decyzje. Ankieta składa się z 40 pytań, w układzie trzech grup (segmentów): 1) typy zachowań przedsiębiorczych, 2) potencjalne czynniki wpływające na zachowania o charakterze przedsiębiorczym, 3) wybrane elementy rozwoju badanych firm. Wielkość próby badawczej wynosiła 150 osób, a respondentów wybrano za pomocą metody celowo-losowej. W badaniu wzięli udział pracownicy gastronomicznych Systemów franchisingowych (McDonald's, Subway, Sphinx, Ministerstwo Wódki i Śledzia, Dobra Pączkamia, Koku Sushi, Makarun) zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego. Uzyskane odpowiedzi (uszeregowane według pięciostopniowej skali Likerta) zostały poddane analizie statystycznej. Oceny trafności kwestionariusza i dokładności skali dokonano przy pomocy współczynnika rzetelności Alfa Cronbacha (a), dla zmiennych niezależnych (objaśniających) i zmiennej zależnej (objaśnianej).

W rozdziale 4 *„Zachowania przedsiębiorcze w podmiotach w sieciach franczyzowych w świetle jakościowych badań empirycznych”* (s. 138-171) trzy pierwsze podrozdziały zawierają szczegółowy opis pogłębionych wywiadów z przedsiębiorcami. W ostatnim, czwartym podrozdziale znajduje się podsumowanie tych wywiadów.

Autorka wyciąga wniosek, że mimo indywidualnego pojmowania przedsiębiorczości przez udzielających wywiadu, zachowania przedsiębiorcze wywierają wpływ nie tylko na pojedynczych biorców, ale i całe sieci franchisingowe. Choć żaden z badanych biorców nie potrafił wyjaśnić, czym jest przedsiębiorczość organizacyjna, to zgodnie uznali, że osoba przedsiębiorcza powinna posiadać takie cechy jak „cierpliwość, spokój w procesie podejmowania decyzji, elastyczność względem sposobu prowadzenia biznesu”. Jednocześnie potwierdzili, że ich pracownicy są przedsiębiorczy pod względem autonomiczności, proaktywności i innowacyjności.

Przeprowadzone badania jakościowe umożliwiły też identyfikację elementów, które „postanowiono przeanalizować w trakcie dalszych badań ilościowych, by potwierdzić lub nie ich wpływ na analizowaną zależność pomiędzy zachowaniami przedsiębiorczymi a rozwojem przedsiębiorstw”.

Rozdział 5 *„Zachowania przedsiębiorcze a rozwój firm franczyzobiorców w świetle badań ilościowych”* (s. 172-212) stanowi analizę otrzymanych wyników badań ilościowych, w kontekście wpływu zachowań przedsiębiorczych na rozwój biorców systemów franchisingowych.

W podrozdziale 5.1 zbadano korelacje pomiędzy zmiennymi szczegółowymi modelu - dziewięcioma zmiennymi objaśniającymi (kształtującymi zachowania przedsiębiorcze) a zmienną objaśnianą (rozwój organizacji). Do zmiennych objaśniających zaliczono pięć początkowych zmiennych (wyszczególnionych w hipotezach badawczych - zachowania autonomiczne, zachowania proaktywne, zachowania innowacyjne, zachowania agresywne względem konkurencji, zachowania w zakresie podejmowania ryzyka) oraz cztery dodatkowe zmienne (wyodrębnionych w trakcie badania jakościowego - współpraca wewnątrzorga- nizacyjna, skuteczność systemu motywacyjnego, zaufanie wewnątrzorganizacyjne, wiedza o przedsiębiorczości). Dla wszystkich zmiennych przeprowadzono analizę statystyk opisowych. Wyniki analizy statystycznej pokazały, że wśród przedsiębiorczych zachowań organizacyjnych to zachowania proaktywne najsilniej korelują z elementami rozwoju firmy. Najmniejszy wpływ natomiast mają agresywne zachowania względem konkurencji. Z kolej wśród tych, co najsilniej korelują z dodatkowymi zmiennymi, znajdują się zachowania innowacyjne; najsłabiej natomiast korelują zachowania autonomiczne. Wreszcie, w grupie dodatkowych zmiennych, z rozwojem firmy najbardziej skorelowana jest skuteczność systemu motywacji pracowników, a najmniej - poziom współpracy wewnątrzorganizacyjnej.

W rozdziale 5.2 dokonano analizy wyników empirycznych, pod względem związków zachodzących pomiędzy zmiennymi oraz weryfikacji hipotez badawczych. Analiza dotyczyła m.in. opisu rozkładów zmiennych objaśniających, oddzielnie: 1) dla grupy początkowych zmiennych, 2) dla grupy dodatkowych zmiennych, 3) dla zmiennej objaśnianej. Następnie zbadano korelację między poszczególnymi zmiennymi objaśniającymi a zmienna objaśnianą. Wyniki potwierdziły dodatnią korelację zmiennej objaśnianej z resztą zmiennych, aczkolwiek była to korelacja o średniej sile natężenia. Przeprowadzona następnie jednowymiarowa analiza regresji liniowej, zbudowanie modelu wielowymiarowego i przeprowadzenie selekcji postępującej wyłoniły zmienne o najwyższej istotności.

Podrozdział 5.3 zawiera całościowe ujęcie modelu badawczego przedsiębiorczych zachowań organizacyjnych, w którym pozostały tylko trzy zmienne objaśniające: 1) zachowania autonomiczne, 2) współpraca wewnątrzorganizacyjna oraz 3) skuteczność systemu motywacyjnego. Zaprezentowano tu również wyniki weryfikacji hipotez badawczych - pozytywnie zweryfikowano hipotezy HI, H2 i H5, negatywnie - hipotezy H3 i H4. W rezultacie, główna hipoteza badawcza została udowodniona częściowo (tylko w odniesieniu do niektórych zachowań przedsiębiorczych).

Rozprawę kończy **Zakończenie** (s. 213-220) podsumowujące całą pracę, z odniesieniem uzyskanych wyników do postawionych celów i hipotez. Wskazano również na ograniczenia odnośnie do praktycznego zastosowania opracowanego modelu i wynikające z nich kierunki dalszych badań.

Język pracy jest klarowny i zrozumiały, składnia i stylistyka są dobre. Co do zasady, recenzowana dysertacja jest zgodna z tematem.

Generalnie zdecydowana większość tez, twierdzeń i poglądów wyrażonych w rozprawie, w mojej ocenie, jest trafna. Jednak występują też takie, które skłaniają do polemiki. Z obowiązków recenzenta wymienię kilka punktów, które posłużą do dyskusji podczas obrony pracy doktorskiej.

Pytania problemowe:

- Na s. 57 Autorka napisała: „Badania nad przedsiębiorczością nieustannie cieszą się rosnącym zainteresowaniem w gronie badaczy na przestrzeni ostatnich kilkunastu dekad".
  Proszę podać kilka przykładów takich badań sprzed 100 lat.
- Na s. 59 wskazała: „Orientacja przedsiębiorcza organizacji stanowi podsumowanie stopnia, w jakim menadżerowie nai wyższe ao szczebla wykazują tendencję do podejmowania ryzyka wynikającego z prowadzenia działalności gospodarczej, ułatwiającej wprowadzanie zmian i innowacji tak, aby uzyskać przewagę konkurencyjną i móc agresywnie konkurować na rynku".
  Pytanie: *Czy „orientacja przedsiębiorcza" związana jest tylko z zachowaniami menedżerów najwyższego szczebla i tylko podejmowania ryzyka?*
- Podrozdział 3.1 jest zatytułowany „Koncepcja badań własnych. Cele i hipotezy badawcze w badaniu jakościowym".

Pytania: *Czy rzeczywiście wszystkie cele i hipotezy badawcze w dysertacji dotyczą tylko badań jakościowych? Jaką rolę w niej odgrywają badania ilościowe?*

- Na s. 104 dysertacji Autorka użyła terminu „proces przedsiębiorczości" a na s. 106 wspomniała o „etapach tego procesu". Z kolei na s. 107 - wspomniała o „ryzyku biznesowym".
  Proszę doprecyzować te pojęcia.
- Na s. 107 Autorka stwierdza: „Przedsiębiorczość organizacji oceniana jest zazwyczaj poprzez pryzmat opinii, ale i obiektywnych parametrów ilościowych".
  Pytania: *Czyich opinii? Jakich parametrów ilościowych? Proszę podać przykłady.*
- Na s. 172 Autorka napisała: „Dokonane na potrzeby wcześniejszych rozdziałów rozważania dotyczące determinant rozwoju przedsiębiorczości potwierdzają, że przedsiębiorczość to zjawisko zależne od różnorakich czynników zewnętrznych, które to wywierają bezpośredni wpływ na jednostkę, względem motywacji do podejmowania przedsiębiorczych działań".
  Pytania: *Czy przedsiębiorczość zależy tylko od tych czynników zewnętrznych, które wywierają bezpośredni wpływ? Być może istnieją także te, które wpływają w sposób pośredni?*

2. Ocena zastosowanego piśmiennictwa w ramach rozprawy doktorskiej

Doktorantka wykorzystała bogatą literaturę liczącą 372 pozycji książkowych i artykułów naukowych (w tym ponad połowa w języku angielskim), co świadczy o umiejętności wykorzystania przez Autorkę rozprawy bogatej literatury przedmiotu.

Pod względem jakościowym literatura jest dobrana prawidłowo, ponadto jest zróżnicowana tematycznie. Większość publikacji ukazała się w ostatnich dwóch dekadach, z liczebną przewagą tych z ostatnich 5-6 lat.

Opis bibliograficzny i cytowania literatury podano poprawnie.

3. Wskazanie i ocena celu rozprawy doktorskiej

Za **cel główny** rozprawy Doktorantka przyjęła identyfikację i ocenę poziomu przedsiębiorczych zachowań organizacyjnych wśród członków organizacji w ramach systemów franchisingowych w usługach gastronomicznych oraz zbadanie zależności pomiędzy poziomem i charakterem zachowań przedsiębiorczych a rozwojem organizacji w ramach sieci franchisingowych. Sformułowała również siedem celów szczegółowych, w tym cztery teoriopoznawcze oraz trzy o charakterze empirycznym.

Sformułowała również **główną hipotezę badawczą,** która brzmi „Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne sprzyjają rozwojowi przedsiębiorstw w ramach sieci franchisingowych" oraz pięć hipotez pomocniczych, które następnie poddała weryfikacji. Sformułowane cele i hipotezy badawcze uporządkowały kolejność prowadzonych badań, czyniąc rozprawę doktorską bardziej czytelną i zrozumiałą.

W mojej opinii cel rozprawy doktorskiej jest sformułowany wyraźnie i jednoznacznie. Jest też spójny z ogólną tematyką rozprawy doktorskiej.

4. Wskazanie i ocena zastosowanych metod badawczych

Aby zrealizować postawione cele i zweryfikować sformułowane hipotezy badawcze, Autorka zastosowała zarówno metody jakościowe (zogniskowany wywiad wśród wybranych biorców systemów franchisingowych), jak i ilościowe (anonimowe ankietowanie wśród pracowników systemów franchisingowych, mające na celu zbadanie poziomu i charakteru zachowań przedsiębiorczych).

Moim zdaniem dobór metod jest właściwy i zastosowano je w sposób prawidłowy.

5. Ocena części rozprawy doktorskiej zawierającej omówienie wyników badań

Główne wyniki badań (zawarte w rozdziałach 4 i 5) bardziej szczegółowo zostały opisane wyżej. Ogólnie można powiedzieć, że badania przeprowadzono i opisano bardzo szczegółowo i skrupulatnie. Każdy wynik został prawidłowo zinterpretowany, z podanym za każdym razem uzasadnieniem. Autorka wskazała również na powiązanie uzyskanych wyników z głównymi wątkami badania dysertacyjnego. Całość pracy jest spójna i konsekwentna.

6. Praktyczne zastosowanie uzyskanych wyników badań

Otrzymane w rozprawie wyniki niewątpliwie przysłużą się gospodarce, a dokładniej - mogą być wykorzystane w segmencie usług gastronomicznych działających na zasadzie franchisingu, gdzie zasady zachowań przedsiębiorczych napotykają na pewne ograniczenia, wynikające z zawartych umów z dawcami systemu franchisingowego.

Co więcej, wyniki ankiety anonimowej, przeprowadzone wśród szeregowych pracowników sieci franchisingowych, umożliwiły wyciągnięcie wniosków niedostępnych dla menedżerów różnych szczebli w firmach należących do tych sieci. Jest to o tyle cenna informacja, która może zmienić postawę menedżerów względem wspierania zachowań przedsiębiorczych wśród pracowników swoich firm.

7. Informacje o nieprawidłowościach w rozprawy doktorskiej

Praca pod względem formalnym przygotowana została poprawnie, choć wykazuje też nieliczne, drobne usterki:

- Moim zdaniem praca jest wartościowa, jednak nieco trudne w czytaniu były rozdziały 1 i 2 - można było je bardziej ustrukturyzować, stosując np. listy numerowane i punktowane, pogrubienie/podkreślenie najważniejszych pojęć oraz fragmentów tekstu. Jeden akapit na półtorej strony naprawdę jest trudny do przeczytania ze zrozumieniem.

- W przypadku rzeczowników policzalnych należy używać terminu liczba (a nie ilość) - np. tabele 10, 11 oraz strony 108, 125, 128, 132, 247.
- Nie widzę różnicy między odpowiedziami na „tak" i „nie" w pierwszym pytaniu, pierwszej grupy (s. 249). Z kolei pytanie 7 zakwalifikowałabym do następnej grupy. *Proszę o komentarz.*
- Autorka zamiennie stosuje takie nazewnictwo: systemy franchisingowe, sieci franchisingowe, systemy ftanczyzowe itp. oraz franchisingobiorca, ftanchisobiorca, franczyzobiorca. Moim zdaniem, stosowanie jednolitej terminologii uczyniłoby dysertację bardziej czytelną.
- Doktorantka nie ustrzegła się też drobnych błędów edytorskich, co jest rzeczą naturalną w tak obszernym opracowaniu.

Wymienione powyżej sugestie i uwagi krytyczne nie zmieniają jednak mojej pozytywnej opinii o pracy doktorskiej.

8. Konkluzje i ocena końcowa

Reasumując stwierdzam, że rozprawa doktorska autorstwa Pani mgr Izabeli Kunickiej pt. ***Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne a rozwój przedsiębiorstw w ramach sieci franczyzowych w usługach gastronomicznych***, napisana pod kierunkiem naukowym Pani dr hab. Małgorzaty Okręglickiej, prof. Politechniki Częstochowskiej, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, dowodzi ogólnej wiedzy teoretycznej Autorki w analizowanym obszarze oraz potwierdza umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych.

W świetle przedstawionej opinii oraz biorąc pod uwagę wskazane wątpliwości dotyczące pojedynczych fragmentów rozprawy stwierdzam, że przedstawiona mi do recenzji praca doktorska Pani mgr Izabeli Kunickiej pt. ***Przedsiębiorcze zachowania organizacyjne a rozwój przedsiębiorstw w ramach siecifranczyzowych w usługach gastronomicznych*** w pełni spełnia wymaaania stawiane pracom doktorskim, zawarte w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574).

Wnoszę zatem o przyjęcie przedłożonej rozprawy i dopuszczenie iei do publicznej obrony. Przedstawiona do recenzji praca daje podstawę do ubiegania się o stopień doktora w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.